

**Petri Ridolphini J. C. Nobilis Cortonensis, Patritiiqve
Romani, Ac Protonotarii Apostolici, De ordine procedendi
in Iudiciis in Romana Curia Praxis Recentior**

Ridolfini, Pietro

Coloniae Agrippinae, 1680

Statuta, & ordinationes in Rota observandæ, Martini V.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-99137](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-99137)

*Incusum
deputari.*

§. 5. Quocirca Venerabilibus Fratribus nostris Amelin. & Tudertin. Episcopis, ac dilecto Filio Curia casarum ejusdem Camera generali Auditori per Apostolica scripta mandamus, quatenus, ipsi, vel duo, aut unus eorum, per se vel alium, seu alios presentes litteras, & in eis contenta quaecunque, ubi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte sua fuerint requisiti, solemniter duplicantes, Tibique in premissis efficacis defensionis praedio assitens, faciant te approbatione, confirmatione, concessione, assignatione, receptione, admissione, subrogatione, constitutione, mandato, singulis indultis, voluntate, decretis, statuto, impartitione, remissione, condonatione, obligatione, hypothecatione, aliisque praemissis pacifice frui, & gaudere. Non permittentes Te per Camerarium, Praesidentes, ac Clericos praefatos, seu quoscunque alios quavis Auctoritate fungentes quomodolibet contra tenorem praesentium molestari, perturbari, inquietari, aut expediri. Contradictores quoslibet, & rebelles per Sententias, Censuras, & poenas Ecclesiasticas aliaque opportuna juris, & facti remedia, appellatione postposita, compescendo, legicimisque super his habendis servatis processibus, sententias, censuras, & poenas ipsas etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc si opus fuerit auxilio Brachii secularis. Non obstant. constitut. & ordinationibus Apost. nec non Ecclesiarum, Monasteriorum, locorum, & Ordinum quorumcunque juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & litteris Apostolicis, illis illorumque Superioribus, & Personis, dictaque Camera Clericis, & Collegio, ac quibuscunque aliis sub quibuscunque tenoribus, & formis, ac cum quibuscunque derogationum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis irritationibusque & aliis decretis, etiam iteratis vicibus concessis, approbatis, & innovatis, quibus omnibus, & singulis, etiam si pro illorum sufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus, specialis, specifica, individua, & expressa, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio, seu quavis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores hujusmodi, ac si de verbo ad verbum, ac forma in illis tradita, observata, inserti forent, praesentibus pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permanens, hac vice dumtaxat harum serie specialiter, & expresse derogamus, contrariis quibuscunque. Aut si aliquibus communiter, vel divisim ab eadem sit Sede indultum, quod interdicti, suspendi, vel excommunicari non possint per litteras Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

§. 52. Volumus autem quod praesentium transumptis, etiam impressis, ac Notarii publici manu scriptis, Tuoque Sigillo obli-
gatis, eadem prorsus fides, ubique locorum in
judicio, & extra adhibeatur, quae ipsis praesen-
tibus adhiberetur, si essent exhibitae, vel
ostensa, nulli ergo &c.

Datumque Romae apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicae 1590. decimo Calendas Februarii, Pontificatus Anno nostri 5.

*Dat. P. Ab. f.
die 23. Jan.*

Statuta, & ordinationes observandae ab Auditoribus Rote Romanae, ac Advocatis, Procuratoribus, & Notariis ejus Curiae.

MARTINUS PAPA V. &c.

Romani Pontificis providentia circumspecta nonnunquam gesta per eum, rationabilibus, & honestis studentibus causis moderatur, & commutat in melius, prout in Domino conspiciamus salubriter expedire.

*Edicta A. D.
1591.*

Exordium.

§. 1. Nuper liquidem videlicet pridie Nonas Februarii, Pontificatus nostri Anno sexto, quaedam constitutiones, & ordinationes, quae reformationes Officialium Romanae Curiae concernere videbantur, in Audientia litterarum Contradictarum lectae fuerunt, & etiam publicatae. Et quia nulla nimium rigorosa continebantur in illis, quae in ipsorum Officialium nimis grave dispendium, & praedictum redundabant, eas per nostrae provisionis officium, habitaque super his deliberatione matura in melius duximus commutandas. Illas igitur constitutiones, & ordinationes, ut praemittitur publicatas, auctoritate praesentium perinde haberi volentes, ac si in eadem audientia lectae, & publicatae minime extitissent, & a Nobis nullatenus emanassent.

*Hic Pontifex
aita coedit
constitutiones
nec quas
nona revo-
cat.
Hae illa
eadebat sub
anno 61.*

§. 2. Infra scriptas Constitutiones, & Ordinationes nostras in eadem audientia legi, & publicari volumus, & jubemus, easque praecipimus ab omnibus inviolabiliter observari. Et licet fel. rec. Joannes XXII. & Gregorius XI. Romani Pontifices Praedecessores nostri nonnullas Constitutiones, & ordinationes, circa regimen, & ordinationem Officialium, & Officiorum ejusdem Curiae laudabiliter ediderint, quia tamen illae mundi crescente malitia, aut debite non observantur, aut additionibus utilibus indigere noscuntur, Nos super his intendentes, prout ex debito pastoralis officii obligamur, salubriter providere, constitutiones, & ordinationes, dictorum praedecessorum tenore praesentium auctoritate Apostolica innovantes, eas cum additionibus infra scriptis, quas vim perpetuae constitutionis habere decernimus, praecipimus firmiter observari. Mandantes ex tunc Venerabili Fratri nostro Joanni Episcopo Ostiensis S. R. E. Vicecancellario, & in Can-

*Nullas modo
provisi, &
servari pra.
cipit Gregorius
Nullas hoc
nunciatum.*

LIII cella

cellaria Apostolica Praesidenti, eorumque Successoribus, quatenus illas faciant diligentius observari. Quae ut attentius observentur, statuimus, quod singuli Sedis Apostolicae Notarii, & tam praedictae Cancellariae, quam Palatii Apostolici causarum Auditores, Correctores, Scriptores, Abbreviatores litterarum Apostolicarum, Advocati, Procuratores, & Notarii causarum dicti Palatii, nec non Senescallus, qui custos est dictae Cancellariae, constitutiones, & additiones praedictas infra mensem a die publicationis praesentium computandum, habere, & de hoc infra alium mensem immediate sequentem dictum Vicecancellarium certificare, & alia circa praemissa facere, & observare teneantur, prout in constitutionibus dictorum praedecessorum, ac praesentibus plenius continetur.

*Auditores
servent di-
stinctionem pra-
decessorum
Bulgarum, & lau-
dabiliter vi-
vant.*

§. 3. De Auditoribus autem causarum Palatii Apostolici, & aliis in Romana Curia Judicibus, eorumque Notariis, constitutiones dictorum praedecessorum super hoc laudabiliter editas, volumus firmiter observari, quas Auditores, & Notarii praedicti apud se ceteris huiusmodi teneantur, ut praesentur habere, & circa illarum observationem diligenter intendere. Verum si quis ex eisdem Auditoribus de praemissarum constitutionum transgressione, seu de praecipitatione iustitiae, negligentia, corruptione, & munerum acceptione notatus fuerit, seu vagus, aut alias male, vel inhoneste versetur in dicta Curia, per praefatum Vicecancellarium, vel ejus Vicegerentem charitative moneatur, ut ab eis se absteineat, & emendet, bonamque famam acquirere studeat, & in vita laudabiliter perseveret. Qui si sic monitus se emendare neglexerit, & per tres menses continuos post monitionem huiusmodi, eadem nota, vel infamia repertus, in proposito suae opinionis permaneat, per Vicecancellarium, aut Vicegerentem praedictum causae sibi nullatenus committantur, & si per alios tres menses simili nota, vel infamia notatus fuerit, & se non emandaverit, tunc idem Vicecancellarius, aut Vicegerens praemissa Nobis referre teneatur, ut super hoc possit salubriter provideri.

*Auditor, cui
prior com-
missio causa
fuit, sit iu-
dex. Et in du-
bis Auditor
antiquior
procedat.*

§. 4. Ceterum statuimus, & etiam ordinamus, quod si contingat inter eandem personas super eadem re diversis Auditoribus, aut Judicibus aliquam causam committi, is cui primo fuerit praesentata commissio super causa huiusmodi, remaneat ejusdem causae Judex, Quod si de iurisdictione alterius extiterit pro Parte adversa data exceptio, tunc, cujus fuerit iurisdicatio primitus cognoscat ille, coram quo excipitur, & exceptio alteri Judici intimitur. Quod si constare non potest, cui primo fuerit commissio praesentata, antiquior Auditor Judex sit causae, & junior causam ipsam ejusdem Auditori antiquiori dimittat, nec ulterius quivis eorum Judicium in causa

procedat, donec fuerit judicatum. Et si ulterius procedatur ante cognitionem huiusmodi, non valeat processus. Auditor vero, aut Judex alius, vel Notarius, qui circa hoc ad retinendum causam aliquid dolose egerit, excommunicationis Sententiam incurrat eo ipso, à qua non possit, nisi per Vicecancellarium praedictum absolvi, aut de ejus mandato, & refusus prius Partibus expensis, & damnis.

§. 5. Statuimus etiam quod nullus in Notarii Auditorum his
Notarium alicujus Auditoris dicti Palatii, nisi vigesimum quintum suae aetatis annum attigerit, & alias Notariatus officium exerceat. Sitque boni nominis, & laudabilis famae, ac sufficiens, & idoneus ad Notariatus officium causarum dicti Palatii exercendum, & si post diligentem examinationem, informationem super his habitam per ipsum Vicecancellarium, aut deputandum ab eo de praemissis confiterit, admit-
tatur.

§. 6. Quodque Notarii dictorum Auditorum sua Notariatus officia non locent, nec vendant, alioquin, & officium, & pretium perdant, ipsumque pretium Apostolica Camera applicetur, & officium alteri conferatur. Et si quis ex eisdem Notariis cessante causa necessaria, vel absque sui Auditoris licentia per tres menses continuos ab eadem Curia absens fuerit, dicto officio eo ipso privatus existat.

§. 7. Volumus insuper quoque praefati Notarii in habitu decenti incedant, honesto, & convenienti Clerico saeculari. Tabernaculum non frequentent, nec concubinarij existant, cum per hoc eorum vilescat officium, & ex huiusmodi incontinentia vitae infamiam consequantur, & si contrarium fecerint, suis priventur officiis.

§. 8. Quodque Notarius, qui notatus aut diffamatus extiterit, quod malitiose, negligenter, vel per dolum aliquid egerit, vel scripserit quod in processu, vel iudicio, deductum, vel actum non fuerit inter Partes, seu quod ipse personarum, in quarum causis scribit, acceptor sit, eis secreta causae detegendo, aut alias in alterius Partis praedictum aliquid committendo, eo ipso sui Notariatus officio sit privatus. Et de huiusmodi infamia, & aliis praemissis per dictum Vicecancellarium, vel ab eo deputandum, summarie, simpliciter, & de plano fiat diligens inquisitio. Et si per Inquisitionem huiusmodi ipse Notarius culpabilis repertus fuerit, aut si purgatio extiterit indicenda, & indicta se debite non purgaverit, privetur quibuscunque aliis officiis, quae in eadem Curia obtinebit. Et idem volumus de quibuscunque Notariis quorumcunque S. R. E. Cardinalium, Judicum, & Commissariorum in eadem Curia pro tempore deputatorum inviolabiliter observari.

§. 9. Et nihilominus quod dicti Notarii in exactionibus salariorum suorum pro suis processibus

*Officia non
locent, neque
vendunt, nec
sua licentia
absque a Ca-
mera.*

*Habitu de-
centem ge-
rant. Taber-
naculum, & Con-
cubinarius di-
mittant.*

*Fideliter offi-
cium exer-
ceant.*

*Taxam fir-
mat a 1000
XXII, & 1/2.*

vent circa to-
rum salaria.

processibus, & scripturis taxas super hoc ordi-
natas per dictum Joannem XXII. cum
illarum moderationibus, observare tenean-
tur. Quod si ultra dictam taxam, aliquid pe-
tere, aut exigere quocumque modo præsump-
serint, super excessu hujusmodi ad Vicecan-
cellarium, vel Locumtenentem prædictum
habeatur recursus, qui vocatis super hoc
Peritis, hujusmodi excessus iuxta taxas præ-
dictas reducat ad debitum moderamen.
Et si Notarius ipse de facto plus receperit,
duplum Parti læsæ refundere teneatur.
Quodque pro citationibus, compulso-
riis, & inhibitionibus decretis in partibus, Pro-
curatoriis instrumentis, ac Remissionibus ad
partes, examinationibus Testium, & quibus-
cunque aliis scripturis, bis scriptis in eod-
em processu, nisi semel dumtaxat taxatio
fiat.

Notarii, Pro-
curatores, &
Advocati
gratu servi-
bunt, & alia
faciant pro
Pauperibus.

§. 10. Præterea statuimus, & etiam ordi-
namus, quod tam Notarii causarum dicti
Palatii, quam etiam Procuratores, & Ad-
vocati pauperibus Beneficiis Ecclesiasticis li-
tigantibus, qui juraverint se pro suis causis
defendendis pecunias non habere, gratis
in hujusmodi scribant, scripturasque tra-
dant, eisque procuracionis, & Advocacionis
officium, patrocinium, & favorem etiam
gratis impendant, ad quæ faciendos eos per
Auditorem, coram quo causa pendeat,
compelli posse volumus remediis oppor-
tunis.

Advocati, &
Procuratores
causas exami-
nant iuxta
constitutiones
Ican. XXII.
& Greg. XI.

§. 11. Advocatos etiam, & Procuratores
constitutiones Joannis XXII. & Gregorii
XI. prædecessorum prædictorum super hoc
editas, quas secum teneantur habere, dili-
genter præcipimus observare, & præsertim
in examinatione causarum, si iustis sibi, vel in-
iusta esse videantur, ita ut nullam agendam
injustam causam, vel defendendam licenter
suscipiant, & de hoc juramentum præstent,
& observent, prout in dictis constitutioni-
bus exigitur salubriter ordinatum.

Modestum
ubique ser-
vunt.

§. 12. Caveant autem à tumultuosis
clamoribus in Consistoriis, & Audienciis,
nec unquam plures simul loquantur, & do-
nec Advocatus proponens, vel respondens
sermonem compleverit, alius sive ejusdem,
sive adversæ partis Advocatus, quicquam
dicere non præsumat. Liceat etiam Procu-
ratori causæ proponenti Advocato retro as-
sistere, ut si quid forsitan ille omiserit, Pro-
curator ad memoriam revocet, & redu-
cat.

Patrocinium
in eadem
causa, uni
tantum mo-
do Partis præ-
stet.

§. 13. Statuimus autem, prout etiam jura
disponunt, ut nullus Advocatus, vel Procu-
rator, qui semel uni Parti in aliqua causa
consilium, vel patrocinium dederit, Parti
adversæ in eadem causa patrocinium, vel
consilium præstet, seu causam ipsius agat,
vel defendat, nisi facta Advocatorum, aut
Procuratorum distributione, auctoritate
Judicis compellatur, Quo casu de his quæ
ab illa prima Parte in causa didicerit, non
quam alteram doceat, aut ex illis nisi ab

eadem Parte didicerit, patrocinium præ-
stet. Et si contra præmissa fecerit, excom-
municationis sententiam, & alias penas
Juris incurrat, ac suo privetur Officio, ad
interesse Partis nihilominus condemnan-
dus.

§. 14. Et quia propter Procuratorum im-
peritiam, aut inertiam, Partes sæpe in cau-
sis dispendium, & præjudicium patiuntur,
Statuimus quod nullus de cætero ad Pro-
curatoris officium, in dicta Curia publicè
pro salario exercendum, judiciis admitta-
tur, nisi prius per ipsum Vicecancellarium,
vel deputandos ab eo in litteratura, indu-
stria, & stylo Curie examinatus, atque ha-
bita debita informatione de moribus, fide-
litate, & honesta conversatione repertus
fuerit idoneus, & per eundem Vicecancel-
larium ad hujusmodi publicum officium per
ejus Patentes literas admissus, omnesque
Procuratores admissi in aliorum Matricu-
lam inscribantur, sicut in præfati Benedicti
prædecessoris constitutionibus de Advocatis
habetur.

Procuratores
ante admis-
sionem exami-
nentur.

§. 15. Et quia sæpe in Advocatorum ab-
sentia, causæ in judiciis per Procuratores
aguntur, & defenduntur, Procuratores ipsi
ab injuriis, & contumeliosis verbis, & malo
modo dicendi, & loquendi cessent, & cum
hæc agunt, eadem studeant observare, quæ
de Advocatis superius duximus statuenda.
Quod si contrarium fecerint, formidabi-
libus penis per Judicem causæ taliter pun-
niantur, ut per hoc cæteri à similibus arcean-
tur.

Modestum sunt

§. 16. Et insuper dignitatem in Cathedra
majori post Pontificalem, vel in
Collegiata Ecclesia principalem obtine-
rent, ad officium publici Procuratoris in
dicta Curia præcipimus de cætero non assu-
mi.

Clerici ma-
jori dignitate
præfati Pro-
curatori non
sunt.

§. 17. Jubemus etiam eisdem Procurato-
ribus, & Notariis causarum dicti Palatii, &
aliis Clericis in dicta Curia actu sua officia
exercentibus, ne Concubinas publicè te-
neant. Mandantes quod eas de præfati pu-
blicè tenentes infra mensem à die publica-
tionis prædictæ dimittere teneantur. Alio-
quin sententiam excommunicationis incur-
rant, & suis officiis sunt privati.

Concubinas
dimittere.

§. 18. Honestum præterea gerant habi-
tatum, congruentem Clerico sæculari, nec ta-
bernas frequentent, & si contrarium fece-
rint, ab eorum officiis per ipsum Vicecancel-
larium ad tempus, de quo sibi videbitur,
suspendantur.

Honestum
habituum fa-
ciant & Ta-
bernas non
frequentent.

§. 16. Et quoniam lites super quibusvis
causis Beneficialibus, prophanis, & aliis, quæ
pro tempore per quascunque personas Ec-
clesiasticas, vel sæculares in Romana Curia
ex Apostolica commissione moventur, at-
que tractantur, intendimus fieri breviores,
& ut Litigantes ad ipsam Curiam pro de-
fensione suorum jurium venientes, & hu-
jusmodi causas prosequentes, releventur à
laboribus, & expensis, statuimus & etiam ordi-

Ordo servan-
dus, in causis
summarie in
prima instan-
tia.

ordinamus, quod in causis, in quibus de Jure, vel alias per rescriptum, live per commissionem proceditur, summarie, simpliciter, & de plano, sine strepitu, & figura Judicii, talis ordo servetur, videlicet, Quod in prima instantia causae principalis, terminus ad libellandum servetur ad primam. Adjurandum de Calumnia ad primam. Ad ponendum, & articulandum ad duodecimam. Ad dicendum contra Articulos ad secundam. Ad producendum omnia, ad secundam. Ad dicendum contra producta ad secundam. Ad declarandum ad primam. Ad dicendum contra ad primam.

In secunda instantia.

§. 20. In secunda verò Instantia terminus ad libellandum ad primam. Ad jurandum ad primam. Ad articulandum ad octavam. Ad dicendum contra ad primam. Ad producendum omnia ad primam. Ad dicendum contra ad primam. Ad declarandum ad primam dies.

Et in tertia.

§. 21. In tertia autem Instantia servantur similes termini, qui in secunda servantur Instantia ad primam, praeter terminum ad articulandum, qui servatur ad sextam dies.

Quatuor terminis substantiis tantum, omnia utilitatem partium.

§. 22. Verum cum termini ad articulandum, dicendum contra articulos, ad producendum omnia, & dicendum contra producta, de substantia judicii censeantur existere. Statuimus atque decernimus, quod ipsorum alicujus omisio reddat eo ipso processum nullum, aliorum verò terminorum alicujus, omisio, dum tamen malitiose non fiat, sed casualiter, quo contingente processum non vitiet.

Ordo servandus in causis non summarie in prima instantia.

§. 23. In causis autem, in quibus proceditur in figura judicii, servantur termini secundum stylum Curiae consuetum, praeterquam in terminis ad respondendum libello, & ad jurandum de Calumnia, qui servantur ad primam. Et in termino ad articulandum, qui in prima Instantia, tam ex parte Actoris, quam Rei, servetur ad decimum quintum diem.

In secunda instantia.

§. 24. In secunda verò Instantia similiter ad respondendum libello ad primam. Ad jurandum de Calumnia ad primam. Ad articulandum ad octavam dies. Reliqui verò termini servantur, prout secundum stylum antiquum est solitum observari.

Et in tertia.

§. 25. In tertia verò Instantia servantur omnes termini ad primam, secundum quod consuevit antiquitus observari, praeter terminum ad articulandum observetur ad sextam diem. Volumus insuper, quod praemissa vendicent sibi locum, non solum ad futura negotia, sed ad pendencia etiam per appellationem, ita tamen, quod processus primo factus propter hoc non vitietur, sed in pristino suo robore, & firmitate persistat.

Procuratores quia advertere debeant in observantia terminorum, ne delictum terminorum.

§. 26. Praeterea illum usum, quo Procuratores in observantia terminorum dicunt se dare libellum, & articulos, verbo, & dicere contra, verbo, & ita servant omnes

terminos, & cum jam deberet pronunciari Sententia, tunc incipiunt processum, & dant articulos, & cetera faciunt realiter, quae dixerunt verbo, sic duximus moderandum, quod Procuratores, ipsi post terminum ad dicendum contra producta, & ante terminum ad declarandum articulos facto, & omnia, quae de jure volunt, & possunt producere teneantur.

§. 27. Et quoniam aliquando contingit, quod post observationem omnium terminorum, Notarii Registrum ordinare, & Auditori causae praesentare, & postquam Registrum hujusmodi Auditori praesentatum fuerit, Auditores plus debito causam differunt expedire. Statuimus, & etiam ordinamus, quod servatis omnibus terminis, in quacunque causa Notarius, qui scripsit in causa, Registrum infra quindecim dies conficere teneatur, & ordinare, & deinde de salario sibi debito satisfacto, illum statim suo Auditori tradere, & assignare debeat. Et deinde idem Auditor postquam Registrum ipsum sibi fuerit praesentatum, terminum habeat duorum mensium infra quos causam ipsam expedire teneatur, nisi forsitan à Nobis vel dicto Vicecancellario, propter arduitatem causae, sicut saepe contingit, majorem dilationem habuerit de qua per Nostram commissionem in Registro causae constet. Alioquin Notarius sententiam excommunicationis incurrat. Et si de negligentia, expeditione, dolo, vel fraude coram suo Auditore fuerit accusatus, salarium suum perdat, ad expeditionem ad eundem Auditorem, nihilominus, compellendus. Et nihilominus, qui infra dictos mentes non habita à Nobis, vel ipso Vicecancellario, majore dilatione temporis, causam expedire contempserit, ex tunc jurisdictionem amittat, & causa alteri Auditori committatur, & ab ingressu Rotae suspendatur per mensem. Et idem de iudicibus aliis extra Rotam praecipimus observari, quibus si negligentes fuerint causas expedire infra dictos menses, aliqua causa per trimestre tempus nullatenus committatur, & si fuerit contrafactum, commissiones nullius existant roboris, & momenti.

§. 28. Praeterea, quia saepe contingit, quod litterae Apostolicae ad impediendum Partes, & eas involvendum laboribus, & expensis, absque causa rationabili, in Bullarum, & dictarum litterarum Apostolicarum Registris arrestantur, & suum nequeunt sortiri effectum. Statuimus, & etiam ordinamus, quod postquam littera arrestata ad Auditorem causae fuerit reportata, idem Auditor adversa Parti terminum octo dierum praefigere, per eum postea si expediat proregandum, infra quem de suo jure, & interesse coram dicto Auditore legitime docere, & si idem facere teneatur.

§. 29. Statuimus insuper, & etiam ordinamus ad parcendum laboribus, & expensis quorumlibet Litigantium, quod causae, super

Notarii quid observare debent in conficiendo Registro.

Auditores quid animadvertant praesentatione causarum.

Cardinalis non committatur causa non excoletis viderem annum 66. super

super quibusvis Beneficiis Ecclesiasticis, secularibus, & Regularibus, quorum fructus redditus, & proventus sexaginta florenorum auri secundum communem estimationem valorem annum non excedunt, S. R. E. Cardinalibus nullatenus committantur, & commissiones sint nullæ, si fuerit contrafactum.

*Advertenda
que fieri de-
beant pro ha-
bendis ex-
ecutionis sen-
tentiarum.*

§. 30. Et quoniam frustra ferentur sententia, nisi essent qui exequerentur eadem, & in habendis litteris executorialibus sub Bulla quandoque duorum, vel trium mensium dilationes sunt, pro quibus expediendis occurrunt graves expensæ, quæ aliquando ad quindecim, aliquando ad decem, & octo florenos ascendunt, & Notarii dictæ Sedis, qui illarum minutas deberent conficere, non conficiunt, sed per suos Abbreviatores, quorum aliqui sunt minus periti, fieri faciunt, & cum illas quandoque non bene conficiant, ad peritiores oportet habere recursum, & sic partes ipsas executorias prosequentes, plus oportet exponere, quam ab antiquo consuetum sit solvere, & qui non laborant, plus salarii accipiunt, unde cum partes magna temporis dilatione plus, quam debeat, graventur laboribus, & sumptibus in earum procuracione, qui in expensarum taxatione non veniunt. Nos ad evitandum huiusmodi inconvenientiam, & ut partes in procurandis prædictis executorialibus, opportunum recipiant relevamen, statuimus, & etiam ordinamus, quod sit in electione partis, si velit habere sub Bulla simplicem litteram executoriam, sive confirmationem sententiæ, quæ in effectu contineat, quod in causâ, quæ inter tales partes super tali revertebatur, lata fuit per talem Judicem, seu tales Judices talis sententia, cujus effectus ponatur in littera, & mandetur Executoribus, quod sententiam ipsam debitæ executioni demandent, & talis littera non taxetur ultra duodecim grossos Turonenses. Si verò pars malit habere executoriam cum confirmatione sententiæ juxta morem, quia tunc in confectioe minutæ major labor occurrat, & necessarium est totum processum causæ recensere, servetur quod hucusque exitit observatum, ita tamen quod confectio minutarum, quæ concernunt justiciam, ad Notarios ipsos pertineat. Et præter hoc salarium habeant, minutæ per eos fiant, vel expensæ eorum, & hoc idem in omnibus aliis litteris justitiæ, & provisionum ad Ecclesias Cathedralis, & Monasteria quolibet factarum, & fiendarum in Consistorio nostro, quæ per manus ipsorum Notariorum transeunt, præcipimus observari. Verum intelleximus quod procuratores, qui causas, super quibus expediuntur litteræ executoriales, in iudicio, in eadem Curia egerunt, vel defenderunt quando litteræ huiusmodi in dicta Audientia con-

traditarum leguntur, ubi ipsi procuratores inter sunt, mediam partem taxæ dictarum litterarum executorialium de novo à partibus nituntur exigere, & sæpè exigunt, illud reputantes abutum, fieri prohibemus, volentes eosdem procuratores communi salario pro aliis in dicta Audientia legendis litteris, quando ibidem inter sunt esse contentos, ubi forsitan ipsi per totum huiusmodi litteram executoriam procuraverint, quo casu competens salarium à partibus petere, & recipere possint secundum quod in taxationibus præfati Joan. xxii. prædec. habetur.

§. 31. Cæterum cum sæpè contingat, quod in omnibus diebus unius hebdomadæ, quibus teneri solet audientia, & aliquando in duabus conjunctis hebdomadis feriæ celebrantur, unde lites prorogari contingit. Statuimus, & etiam ordinamus, ut quotiescunque in una hebdomada tres illi dies quibus teneri solet audientia, quomodolibet sint feriati, præterquam in octavis Nativitatis, & Resurrectionis D. N. JESU CHRISTI, videlicet per septem dies ante, & septem post, die Jovis in hebdomada tali, si illa dies feriata non fuerit, alioquin die Sabbathi audientia teneatur.

*Rota quando
fit in die
viii, aut Sab-
bathi.*

§. 32. Nulli ergo omnino Hominum liceat hanc paginam Nostræ constitutionis, & ordinationis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei, & B. Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursurum.

*Sanctis pæ-
natis.*

Dat. Romæ apud S. Petrum, Anno Domini 1422.

Jurisdicção, & facultates Auditorum Rota Romana.

INNOCENTIUS EPISC.

*Edicta An-
D. 1427.*

Servus Servorum Dei.

Ad perpetuam rei memoriam.

FInem litibus, quæ in Palatio Apostolico nunc, & pro tempore vertuntur, quando celerius fieri potest imponi, & Colligantes ab intolerabilibus expensibus, quas illas prosequendo perferunt, relevare, quantum Nobis possibile est, cupientes, hac in perpetuum valitura constitutione statuimus, & ordinamus.

Exordium.

§. 1. Quod si diversis causarum Palatii Apostolici Auditoribus diversas commissiones præsentatas hæcenus, vel pro tempore reperiri contingat in eadem causâ, ejusdem tenoris, vel effectus, licet ad diversarum personarum instantiam; Auditor, cui prius commissio præsentata fuit jurisdictionem in procedendo, & judicando retineat, absque alia desuper commissione, aliorum Coauditorum ad id accedente consensu.

*Declaratio
circa pro-
nuntiationem.*

Mmm

§. 2. Et